

Magyar etűdök

Mečiar meg a többiek

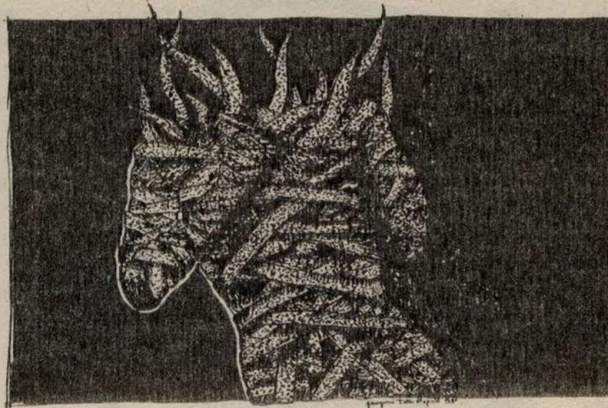
A szlovák kormányfő rádiónyilatkozatot adott a magyar–szlovák alapszerződés okmányainak kicserélése után. Nem örül. És figyelmezteti a magyarokat, nehogy megpróbáljanak autonómiát kívánni felvidéki nemzetársaiknak. A gondolat jó, csak megkésett. Mert mit tehet a magyar állam egy elfogadott, mindkét parlament által jóváhagyott, ratifikált viszonyrendszer számára oly fontos szegmenstürelmével? Ha a szlovákiai magyar pártok úgy döntenek, hogy minden ellenkezés, fenyegetés ellenére mégiscsak az autonómia kiharcolását választják, akkor azt ne támogassa, mert nem érdeke a magyar–szlovák vita kiélezése? Miközben a szerződés olyan pontot is tartalmaz, amely lehetővé teszi a kisebbségek kollektív jogainak az elismerését. S miközben egy sor kisebbségellenes intézkedés történik. Egyébként is rendkívül érdekes, hogy igen hasonló tartalmú megszorításokat tapasztalhatunk Szerbiában, Romániában és Szlovákiában, különösen a nyelvhasználat és az oktatás terén. Mintha egyik állam sem érezné magát biztonságban, noha a területek, melyekre a frissen készült törvények vonatkoznak, hosszú évtizedek óta nem tartoznak a magyar államhoz, arról nem is beszélve, hogy mennyire megváltozott azóta a tájak etnikai képe. Nálunk éppen most zajlik a betelepítés, noha ennek csak szórványosan vannak hivatalos jelei. Csupán idő, illetve a választás kérdése, mikor válik programmá is a ter. Pontosabban mikor mondják ki nyíltan, hogy a háborút egyrészt azért indították, hogy véglegesen leszámoljanak a kisebbségpolitikával. Azzal, ami jogot formál a saját gondolkodásra, a történelmi és nemzeti önazonosság-tudat ápolására, magyarán önmaga fejlődésére. Ami sohasem lehet mások kárára. Mert egymásra mindig is hatnak a kultúrák. Aztán vigyázzunk ám, nehogy még mi is alapszerződjünk!

Levelek

Minden vasárnapra egy levél. A múltkor Kasza József írt egyet, aztán most meg Ágoston András válaszolt. A tét pedig mi vagyunk, vajdasági magyarok. Azzal, hogy Csibela tragikus halála után Kasza vette át a VMSZ irányítását, mindenki előtt világos volt, hogy a különben is mesterségesen fenntartott békülékenységnek lóttek. Pofonok csattannak ide, pofonok oda, a lejáratás nem szűnik, mintha a hatalmi párt stratégiájának a részeként bomlanának föl a szervezetek.

Most már odáig is eljutottunk, hogy Ágoston egyenesen feljelentéssel vádolja Kaszát, amiért az olyan dokumentumot közölt, amiből látszik, hogy pénzt kapott külföldről. Ami egy szerbiai párt esetében valóban főbűnjáró bűn. De szerintem távol áll még

attól, hogy a VMDK-t megszüntessék. Márcsak azért sem, mert nyilván nincs olyan párt, amely ilyen vagy olyan formában ne kapna segítséget külföldről – állami szinten, természetesen, mert magánszinten senkinek semmi köze hozzá –, másrészt pedig nehezen hihető, hogy egy ilyen rendőrségi apparátussal rendelkező állam, mint a szerb, ne tudná, hogy kinek honnan a pénze. Azt hiszem, Ágostonék is sejtették, hogy amikor a pénzkérdést, az elszámoltatást felvetették, maguknak is vállalniuk kell a megmértetést, nemcsak azoknak, akiket megvádoltak. Ha engem kérdeznék, személyes ellentétékből nem politikai pluralizmus, hanem acsarkodás származik. És a legfőbb kérdés: gondolja bárki is, hogy ezek után valaki is úgy érzi, hogy az autonómia a vajdasági magyarság édes gyermeke? Amikor azok bánnak mostohán vele, akkor megteremtésén fáradoztak.

Fenyvesi Tóth Árpád rajza

Az pedig egy egészen másik kérdés, hogy muszáj-e állandóan levelezgetnem. Nem hiszem, hogy a flekkenkénti 5 márka megéri. Mint ahogy azt sem, hogy a dölyfös átnézés segít a polgármesteri munkában. De az élet megy tovább, valakinek egyszer úgyis igaza lesz. Csak akkor már ne hogy késő legyen. S ne hogy azt kapjuk, hogy akik aggódnak az itteni magyarság sorsának alakulásán, azok tévelygők, hiszen csupán a pártvezetőségek között van vita, amúgy a magyarság egységes. Mint a vezetőségek egymás között és önmagukban.

Végel

Végl László végre elmondhatta, hogyan teszik tönkre az önkormányzatok a magyar sajtót cenzúrai szinten (Magyar Szó – Kilátó). Nem akarom minősíteni, hogy ezt éppen a Képes Ifjúság okán tette, a lap magát minősíti – meg talán támogatóját. Ezer más esetben lehetett volna szólni, de ez nem érdekes. Szerintem itt egyszerűen arról van szó, hogy a dolog kapóra jött a Dudás Károllyal és asza öszefell való leszámolásra, és a harci színek felmázolásakor bizonyára az is fontosnak mutatkozott, hogy az élet úgy teljes, ha állandó mozgásban van. Azt meg végképp nem értem,

hogy a jó memóriával rendelkezők legnagyobb megdöbbenésére az Ágostonnal folytatott párviadal után hogyan vált Végl a VMDK védőtügyvédjévé, sőt nagykövetévé belföldön meg külföldön (l.: Magyar Narancs). Dehát ezt mindenki maga dönti el, különben is hozzászoktunk a fordulatokhoz.

Engem csak az az erkölcsi magaslat érdekel, amiről Végl lenéz. Nem titkoltuk soha, hogy komoly segítséget kaptunk a Soros Alapítványtól, inkább azt állítottuk, hogy az Alapítvány nélkül egy pillanatban megszűnt volna a vajdasági magyar sajtó. Ez így igaz. A cenzúrára olyan érzékeny Végl azért mégis megtette azt, hogy egy Csurka-interjú (Egy a magyar igazság, Kókai Péter, 1993. november 17.) egy Soros Györgyöt is (sic!) bíráló vitacikk (sic!) (Bicskei Zoltán: Nemzeti és más gondjainkról, 1994. január 12. és január 19.) és egy Eörsi István Duna TV-ről szóló véleményét bíráló levél (sic!) (Bogád Antal, Budapest: Töprengés egy írástudó felvetéseiről, 1995. január 4.) után odahagson, hogy a támogatás lassan csak látszólagos legyen. Persze, hivatalosan az érvek másként hangzanak (példányszámcsökkenés, nem írjuk ki, hogy a Soros támogatását élvezzük – és akkor mi van, ha másokét is? –, hogy nem propagáljuk kellően stb.), de azért végül kiderült, hogy pont ezekről az esetekről volt szó. Hogy egyébként mit csináltunk, az nem volt érdekes. Szóval a hatalmi pozíció – mert szerintem az újvidéki Soros-iroda vezetése nagyobb hatalom volt (vagy lesz ismét), mint egy önkormányzaté, ha a tájékoztatásról vagy a kultúráról van szó – senkit nem jogosít fel arra, hogy demagóg legyen. Még ha demokratának is hiszi magát. Hadd emlékeztessen arra, hogy Milošević sem kimondott demokrata, felemelkedésekor mégis úgy köszöntötték sokan. Volt, aki tőle várta a megújulást. A magyarságét is. S hogy ezt cenzúramentesen elmondhatta, az nem jelenti azt, hogy nem volt cenzúra. Csak akkor már mások kezében volt a gyeplő. A mi dolgunk pedig az, hogy a gyeplőtől megszabaduljunk.

Letét

A kilépési illeték alól felmentést is lehet kapni. Éltek is vele a különböző csoportok, hiszen másként fel sem léphettek volna, annyi pénz nincs a kasszában, hogy mondjuk egy ötven tagú néptáncegyüttesnek a kiadását fedezzék. Valahol azonban bekeményítettek, mert egyre-másra utasítják vissza a kérvényeket. Legutóbb ilyen okból kifolyólag a szabadkai Pro Musica kórus nem jutott el a II. Piliscsabayi Egyházzenei Napokra, pedig ott az egész Kárpát-medence képviseltette magát.

Csak azt szeretném mondani, hogy miközben veszkezzünk, ideje lesz ráébredni arra, hogy kimaradunk mindenből. Még önmagunkból is.

k. u. k.